

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XVI., číslo 15

28. 7. 2019 / neprodejné

Z OBSAHU	Biskup Holub a antikoncepce	04
	Báje a skutečnost	06
	Mou povinností jakožto biskupa je varovat Západ	12

Foto: Pavellllllll / Pixabay

Česko je misijní krajinou

V čase, kdy díky médiím se člověk dovídá různé události, zprávy a informace z celého světa, se také my, křesťané, můžeme ptát, co si od nás Bůh přeje na poli našeho misijního nasazení.

Na jednu stranu to u nás v Čechách máme trochu usnadněno. Naše země je oficiálním misijním územím církve. Na stranu druhou o to více vyvstává otázka, kde se křesťan, žijící právě v tomto prostředí s nedostatkem kněží, může angažovat a jak by mohl naplnit přání Kristovo: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky.“ (Mt 28,19)

Dříve, než člověk vykročí na misijní cestu s Ježíšem, je potřebné to nejdůležitější – nejdříve s Ježíšem opravdu

„být“. Nechat, aby si v něm Bůh učinil příbytek. Ježíš se totiž jednou na téma „pokřivené misie“ vyjádřil: „Mnozí mi řeknou v onen den: ‚Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?‘

A tehdy jim prohlásím: ‚Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštěte nepravosti.‘“ (Mt 7,22–23)

Jinými slovy, dnešní církvi hrozí pokušení přehnaného aktivismu, hromadění projektů, vytváření „humanismu“ a dávání akcentu na to, co všechno se má udělat.

Jedině z hlubokého vztahu ke Kristu, z pokorného uznání svých omezených sil a zahledění se v adoraci na bezbřehou milosrdnou lásku Boží, člověk může na-

jít své skutečné místo na vinici Boží. Pak přijdou i konkrétní projekty, zaangażování svých sil. A těch možností u nás je opravdu mnoho.

Na prvním místě je evangelizace své vlastní rodiny, mluvení o Bohu svým dětem, společná modlitba v rodině. Svobodní se mohou tázat Pána, kde je jejich konkrétní místo nezištného nabídnutí svých sil. A pokud budou vycházet z toho základního, tedy z hlubokého osobního setkání s Kristem ve svátostech a z osobní modlitby, sám Pán je povolá tam, kde chce.

*P. Josef Michalčík C.Ss.R
rektor kláštera redemptoristů Tasovice*

„Byla jsem uzdravena kardinálem Newmanem“

Několik modliteb k blahoslavenému Johnu Henrymu Newmanovi se stalo „stálým dialogem“ a poté zoufalou reakcí na těžký stav Melissy Villalobos z Chicaga.

Její uzdravení, které zachránilo život jí i jejímu nenarozenému dítěti, bylo uznáno jako zázrak potřebný pro kanonizaci tohoto britského kardinála z 19. století.

Papež František 1. července oznámil, že 13. října prohlásí blahoslaveného Johna Henryho Newmana za svatého.

Dvačtyřicetiletá Villalobos vyprávěla svůj příběh reportérům *Chicago Catholic* a řekla, že v roce 2011 „mi manžel přinesl domů několik svatých obrázků, na nichž byl vyobrazen kardinál Newman. Jeden jsem dala do obývacího pokoje a jeden do ložnice.“

„Nechala jsem jeho obraz v domě a modlila jsem se k němu krátké modlitby za to, co naše rodina tehdy potřebovala – za děti, za manžela, za sebe. Začínala jsem s ním navazovat soustavný rozhovor,“ řekla Villalobos, matka sedmi dětí.

Její modlitby vyústily roku 2013 v zázrak, když v prvním trimestru těhotenství začala krvácet. Tehdy měla čtyři děti ve věku 6, 5, 3 a 1 rok – a její předchozí těhotenství skončilo potratem.

„Když jsem šla k lékaři, vyšetřil mě ultrazvukem a řekl, že se placenta částečně oddělila od děložní stěny, takže v placentě se utvořila díra, kterou unikala krev,“ řekla.

Lékaři jí doporučovali klid na lůžku.

V pátek 10. května 2013 Villalobos přijela na pohotovost, protože se krvácení zhoršilo.

Lékař jí znovu doporučil naprostý klid na lůžku, což bylo těžko představitelné pro matku čtyř malých dětí, když manžel musel chodit do práce. Lékař jí rovněž řekl, že je pravděpodobné, že potratí, ale pokud dítě přežije, zřejmě se narodí předčasně, protože bude malé.

Její stres se ještě zvýšil v důsledku toho, že její manžel David musel odjet na povinnou pracovní cestu.

„Ve středu ráno jsem se probudila v posteli v kaluži krve. Manžel už byl v letadle na cestě do Atlanty,“ řekla

John Everett Millais: John Henry Newman (1881)

Villalobos.

Nechtěla volat ambulanci, protože nevěděla, kdo by se postaral o děti, kdyby ji odvezli do nemocnice.

Přichystala snídani a řekla dětem, aby zůstaly ještě chvíli s ní, než odejdou do svých pokojů.

„Pak už bylo krvácení opravdu velmi silné. Šla jsem nahoru do patra, což jsem opravdu neměla dělat. V koupelně jsem se vyčerpáním a zoufalstvím zhroutila na podlahu.“

Villalobos napadlo, že by už měla zavolat lékařskou pomoc, ale uvědomila si, že u sebe nemá mobil. Věděla také, že kdyby se snažila zavolat děti, ještě víc by si ublížila a způsobila by si ještě větší krvácení.

Doufala, že některé z dětí přijde do koupelny a ona ho bude moci požádat o telefon. Děti však neslyšela a to ticho ji ještě více znepokojovalo.

S myšlenkami na to, že možná přijde o své nenarozené dítě, s obavami o děti dole a s představou, že by mohla zemřít, Villalobos vyslovila osudovou modlitbu.

„Potom jsem řekla: ‚Kardinále Newmane, prosím, ať se krvácení zastaví.‘ Přesně tak zněla moje slova. A hned poté, jakmile jsem tu větu vyslovila, krvácení ustalo.“

Vstala z podlahy, přesvědčila se, že už skutečně nekrváčí, a řekla: „Děkuji, kardinále Newmane. Děkuji.“ Potom koupelnu naplnila vůně růží,“ řekla Villalobos. „Nejsilnější vůně růží, jakou jsem kdy ucítila.“

„V tu chvíli jsem si pomyslela: ‚Ach, Bože! Moje dítě je v pořádku. Já jsem v pořádku. Mé čtyři děti jsou v pořádku. Všichni jsme v pořádku.‘ A řekla jsem: ‚Děkuji, kardinále Newmane,‘“ vyprávěla Villalobos.

Její uzdravení bylo odpoledne potvrzeno plánovaným ultrazvukovým vyšetřením. Lékař jí řekl, že vše je „v naprostém pořádku“. Dcera Gemma se narodila 27. prosince 2013, byla donošená a vážila 3,80 kg. Neměla žádné zdravotní problémy.

Catholic Herald

Afrika s Asií „půjčují“ kněze do Ameriky a Evropy

Foto: africom.mil

V Africe a Asii ubylo pouze v předloňském roce 6700 kněží, protože emigrovali do Ameriky, Evropy a Oceánie. Tento údaj vyplývá z právě zveřejněné studie Ústředního statistického úřadu katolické církve, tedy téhož úřadu římské kurie, podléhajícího státnímu sekretariátu Svatého stolce, který každoročně vydává Statistickou církevní ročenku. Dokument, komentovaný listem *L'Osservatore Romano* (5. 7. 2019), se týká výlučně diecézního kléru a vztahuje se k časovému úseku posledních čtyřiceti let (1978–2017).

Ve sledovaném období o více než polovinu poklesl počet kněží odcházejících z Evropy (–56,9%), Ameriky (–55,8%) a Oceánie (–55,3%) do afrických a asijských misí, zatímco se více než ztroj-

násobil počet kněží, kteří emigrovali z Afriky (+366,2%). Z Asie odešlo v roce 2017 o 99% více kněží než v roce 1987. Cílovým světadílem je především Evropa, kde se usadila polovina emigrujících kněží, zatímco v Americe jich našlo novým domov 36%.

Migrační pohyb diecézních kněží inkardinovaných v asijských a afrických diecézích přispívá k pokrytí úbytku kněží v Evropě a severní Americe. Obnova evropského a amerického diecézního kléru je prakticky nulová, podotýká studie, a proto lze očekávat, že v nedlouhé době jej nahradí kněží z asijského a afrického kontinentu, kde se zájem o kněžství dosud nezastavil.

Vatican News

SLOVO BISKUPA

Co člověka poskvrňuje? Podle evangelia ne to, co do člověka vchází, ale co z něho vychází. Co z úst vychází, vystupuje ze srdce a to člověka – pokud vychází z nečistého srdce – poskvrňuje. (srov. Mt 15,17–20)

Na jiném místě nás Ježíš upozorňuje: „Každý, kdo se dívá na ženu se žádostivostí, už s ní zcizoložil ve svém srdci.“ (Mt 5,27) Hřích se odehrává vždycky už v srdci, v úmyslu něco vykonat. Máme tedy vždycky usilovat o úmysly, o to, aby naše úmysly byly čisté, a podle nich řídit i usměrňovat své skutky.

V případě pokušení oka, nohy či ruky – o kterých Ježíš mluví na jiném místě – nemusíme skutečně své oko vyloupit, svou ruku či nohu odseknout. (srov. Mt 5,29–30) Takto to Ježíš v skutečnosti nemyslel. Protože to, co se nepoužívá, to, co se nezapojuje do činnosti, jakoby nebylo, jakoby bylo mrtvé či odseknuté. A proto o duchovním vyloupnutí či odseknutí je tady řeč, ne o fyzickém. Takže člověk koná zlé, ale i dobré věci, už v srdci, ne až fyzicky. A tam se musí hned odseknout od všech špatných myšlenek a představ.

Z toho důvodu ani dobrý skutek nemůžeme konat jen fyzicky, když ho nekonáme i duchovně, tedy v mysli a v srdci. Například, nestačí jen přijímat eucharistii, sloužit liturgii, modlit se jen mechanicky, konat dobro jaksi „fyzicky“, „materiálně“ bez toho, aby do celé té akce nebylo zapojeno srdce. Takové sloužení není důstojné a hodné toho, co se koná.

Lékem je snaha zapojit do naší činnosti celé srdce, celou mysl a vůli, abychom se dobrovolně Bohu oddali a obětovali. Je to někdy těžký boj, ale stojí za to bojovat. A pak se všechno jakoby zázračně promění. Je to působení Ducha, který je život a dává našim skutkům hluboký smysl. Nejen skutky jsou život, ale i Duch, tedy v našem případě čistý úmysl, který našim skutkům dává pravou hodnotu, a ony pak zůstávají navěky.

+Ladislav Hučko

Mons. ThDr. RNDr. Ladislav Hučko, CSc., apoštolský exarcha řeckokatolické církve

BISKUP HOLUB A ANTIKONCEPCE

„V ničem neslevit ze spasitelné nauky Kristovy je vynikající forma lásky k duším.“ (*Humanae vitae*, 29)

Ve třetím díle svého pořadu *Pošta pro Holuba*¹ odpovídal biskup Tomáš na otázky dotýkající se sexuality. Jednou z otázek byl dotaz po špatnosti antikoncepce: Proč nemohou mladí manželé používat kondom, jestliže mají za to, že si ještě nemohou dovolit dítě?

Pan biskup podal tuto odpověď: „Tak přesně stejnou otázku nebo trochu ještě specifičtěji formulovanou dal novinář Peter Seewald papeži Benediktu v době kdy byl ještě kardinálem Ratzingerem. A kardinál Ratzinger na to odpověděl, že takové ty konkrétní situace, o které se taky jedná v tom Vašem dotazu, že ještě studujeme, není možné si pořídít dítě. Je to situace, která je třeba bytově nějak složitá, už jsou natolik specifické, že je potřeba řešit jednotlivě a že v těch věcech hledání té správné cesty je něco, co se nedělá na té obecné rovině, ale co se dělá při osobním rozhovoru s duchovním, se zpovědníkem, protože tam hledáme něco, co se netýká úplně všech, co nemůžeme napsat jako pravidlo, které bude někde viset, ale co se týká velmi konkrétní situace těch konkrétních lidí, kteří se ptají. A já jsem moc rád, že církev právě i pro toto má nástroj, a to je osobní rozhovor s knězem, kde hledáme právě tu cestu velmi konkrétní pro tu nestandardní situaci, kterou prožívá ten pár, který se třeba ptá.“

Na závěr pořadu pan biskup ještě vyjádřil naději, že jeho odpověď byla srozumitelná.

Obávám se, že pokud je jeho odpověď srozumitelná, pak není pravdivá, a pokud je snad pravdivá, pak rozhodně není srozumitelná. V každém případě mám za to, že jde o odpověď mající potenciál být odpovědí značně škodlivou. Zaslouží si tedy určité upřesnění.

Pokud jde o tzv. odpovědné rodičovství, lze u něj obecně rozlišit dvě základní otázky. První otázkou je, kdy mají manželé dostatečný důvod odložit početí

Mons. Tomáš Holub. Foto: signaly.cz

dítěte? Druhou otázkou pak je, jakým způsobem si mohou manželé počínat, jestliže si na první otázku odpoví kladně?

Otázka z pořadu je otázkou po způsobu, jak si mohou manželé počínat, jestliže mají dostatečný důvod odložit početí dítěte, resp. je otázkou po příčině či důvodu, proč nemohou k odložení početí užít antikoncepci. Odpověď je poměrně jednoduchá. Nedovolenost antikoncepce vychází z nutnosti respektovat lidskou důstojnost manželů. Antikoncepci dosahují manželé svého cíle – vyhnutí se početí – odmítáním jedné z neodmyslitelných vlastností člověka, totiž své plodnosti, plodnosti manžela či manželky. Dochází tak k odmítání druhého manžela či manželky jako osoby, manžel či manželka se tak stávají objektem. Lze si povšimnout, že naopak sexuální abstinencí, ať už trvalou nebo dočasnou při tzv. přirozeném plánování rodičovství, ke které se manželé mohou rozhodnout, přejí-li si odložit početí dítěte, k žádnému takovému odmítání plodnosti nedochází. Plodnost manželů je v takovém případě respektována.

Nesrozumitelnost odpovědi pana biskupa pak spočívá především v tom, že neodpovídá na položenou otázku po pří-

čině či důvodu špatnosti určitého jednání – které církev za špatné označuje (srov. encykliku *Humanae vitae*). Pan biskup totiž odpovídá, že církev má nástroj, který posoudí, jak jednat v konkrétních podmínkách, kdy neexistuje jedna univerzální odpověď pro všechny. Tohoto nástroje lze skutečně využít, ale pouze při hledání odpovědi na otázku zda mají manželé – hovoří-li se o tzv. odpovědném rodičovství – aktuálně dostatečný důvod vyhnout se početí. Příkaz plodit potomstvo (srov. Gn 1,28; Gn 9,1) je totiž příkazem, jehož možnost splnění musí manželé v konkrétním případě zkoumat svým rozumem, přičemž mohou využít rozhovorů s duchovním, zpovědníkem a samozřejmě také modlitby. Pokud se však odpověď pana biskupa vztahuje k otázce po špatnosti antikoncepce, pak není pravdivá, neboť implicitně tvrdí, že mohou nastat okolnosti, při kterých je užití antikoncepce při manželském objektivě dovolené. Žádné takové okolnosti však neexistují. Zákaz ponižujícího jednání je obecný, tedy i mezi manželi.

Manželé, kteří by se rozhodli např. pro použití bariérové antikoncepce či pro praktikování tzv. přerušované soulože, by třeba proto, aby se vyhnuli nutnosti využí-

1 <https://postaproholuba.signaly.cz/1906/treti-dil-sexualita-a-sex-pred-svatbou>

Foto: auzza38 / Pixabay

želství jasně a v úplnosti (srov. *Humanae vitae*, 28), a případně aby se povzbudili k praktickému seznámení se s metodami rozpoznávání plodnosti, dochází k jejich svádění na scestí, a to dokonce od pastýře.

Věřím, že i mladí manželé touží po životě v souladu s krásou poznatelnou rozumem – v souladu s pravdou –, aby se tak stávali více mužem a ženou (srov. *Amoris laetitia*, 221), aby tak také o nich vždy platila slova Písňe písní: „Jak jsi krásná, milá moje, jak jsi krásná! Tvé oči jsou hořlavice. / Jak jsi krásný, můj milý, jak líbezný! Naše lože je samá zeleň.“ (Pís 1,15–16)

vat jiný druh antikoncepce, který považují za mravně problematictější, se přesto rozhodují pro degradaci sexuality. Přestože mohou mít ty nejlepší úmysly, jejich manželské objetí již pak není obrazem Krista–Ženicha a jeho Snoubenky–Církve, a nejen že není Jejich obrazem, tento obraz je tím zničen (srov. 1 Kor 6,13–19). Manželé se tak již nemilují bezvýhradně, tak jak

Kristus miluje svoji Církev a jak jsou manželé povolání (srov. Ef 5,1–2.25–33; 1 Petr 1,15–16), neberou tedy na sebe svůj specifický manželský kříž a nejsou tedy Krista hodni (srov. Mt 10,38).

Zdá se mi politováníhodné, že místo toho, aby se mladým dostalo jasné a pravdivé odpovědi na jejich otázky, tedy aby jim byla předložena nauka církve o man-

Miroslav Kratochvíl

ICLic. Ing. Miroslav Kratochvíl, advokát u Diecézního církevního soudu v Brně

Vydávat svědectví: POZVOLNA MI OTEVŘELA OČI

Pocházím z rodiny, kde víra byla považována za něco scestného a špatného. Už jako dítě jsem ale pocítoval, že se mnou v obrovském světě někdo je. Nevěděl jsem kdo, ale uklidňoval mě pocit, že nejsem sám, i když je mi ouvej. Nebylo s kým to sdílet, protože doma byly tyto věci tabu. Jak šel čas, stále jsem hledal odpovědi. Docházelo mi, že odpovědí je víra, ale v co nebo koho jsem nedokázal definovat. Díky mé zálibě ve sportu jsem se dostal k bojovým uměním. Ta filosofie se mi líbila a nějakou dobu jsem měl i pocit, že jsem našel, co jsem hledal. Po čase mi došlo, že to není ono a hledal jsem dál. Díky kamarádům jsem se pohyboval v prostředí, kde stoupala popularita esoteriky. Naštěstí mi brzy došlo, že je to směs magie a lži. To se o mě asi postaral anděl strážný. Nastala doba tápání.

Už od puberty jsem občas chodil do kostela, když nebyla mše. Hledal jsem klid. Bylo mi tam dobře, ale připadal jsem si tam nějak cizí. Protože mně od mala říkali, že víra je nesmysl, tak jsem tuto možnost vůbec nepřipouštěl.

Čas běžel, a jak přibývalo roků a starostí, trochu jsem otupěl a pocit nenaplnění v sobě potlačil. Až jsem potkal moc krásnou dívku. Byla milá. Dlouho jsme se jen tak scházeli a povídali si, až se z toho vyklubala láska. Jsme spolu už patnáct let a máme spolu tři úžasné syny. Moje žena je věřící,

Foto: ZERIG / Pixabay

a i když její osud nebyl jednoduchý, na víru nikdy nezanevřela. Pozvolna mi začala otevírat oči. Díky přípravě na manželství (i když opožděné) jsem začal zrát pro Krista. Trvalo mi to dlouho, ale všechno do sebe nějak zapadá. Nedávno jsem byl pokřtěn a touto cestou chci jít dál. Je krásná, je o lásce, je o pochopení, a jak to vypadá, bude i dobrodružná. I když stále klopytám, chci dávat dobrý příklad svým dětem, aby nemusely tak moc bloudit.

Michal

Milí čtenáři, chceme vás požádat o krátká osobní svědectví a příběhy z vašeho života. Napište nám na redakce@rcmonitor.cz nebo na poštovní adresu! Vaše příspěvky pomohou druhým i nám!

redakce RC Monitoru

BÁJE A SKUTEČNOST

Fiktivní filosofické rozhovory o nefiktivních problémech

N: Přemýšlel jsem o tvé zálibě v antice a došel jsem k závěru, že souvisí s tvou profesí. Zabýváš se filosofií, a proto se už z profesní nutnosti musíš obeznámit se se spisy významných řeckých filosofů. Z nějakého důvodu na tebe mají silný vliv. Většina lidí ovšem takový zájem nesdílí. Není tedy divu, když k antice zaujímají přinejmenším neutrální postoj.

F: Zvýšená pozornost k antickému Řecku nemusí mít toliko filosofické základy. Tato epocha západních dějin nabízí i jiná než jen filosofická bohatství. Co takhle antické řecké umění? Připadá ti snad, že se k němu můžeme stavět jako nezúčastnění vnější pozorovatelé?

N: A proč ne? Chceš z něj učinit ideál nadčasové krásy? Když mám náladu, podívám se rád na staré sochy řeckých umělců a na zbytky architektonických děl, která se dodnes zachovala. Ale že bych přitom propadal nějakému úchvatu a jako Platón se cítil přitahován k věčné nádheře? Ani zdaleka! Jindy se se stejným, ne-li hlubším, zájmem kochám produkty moderního a současného umění. Žádný podstatný rozdíl mezi těmito uměleckými světy nevnímám. Na rovinu ti říkám, že mě tvá snaha vyzdvihovat antické řecké umění jako něco mimořádného začíná unavovat.

F: Nemyslel jsem zrovna na řecké figurativní umění, ale na řeckou literaturu a divadlo. Tvá únava možná vyvěrá z toho, že si žádného starořeckého autora nikdy nečetl. Kdybys sáhl po dobrém zdroji, byl bys ihned čilý jako rybička.

N: Číst antickou řeckou literaturu? Myslíš třeba Homéra nebo Hésioda? Něco nám o nich říkali ve škole a jsem spokojený, že to mám již za sebou. Kdybych se do četby jejich děl pustil, asi bych se unudil k smrti. Možná je to můj osobní problém, ale fantastický literární žánr přímo nesnáším. Trápit se nad nekonečnými popisy boje o Tróju by pro mě byl asi hodně bolestný trest. To už mi připadá zajímavější sci-fi literatura, která má alespoň nějaké reálné základy. Smyšlen-

Vykopávky Heinricha Schliemanna v akropolis v Mykénách. Foto: thoughtco.com

Nemusíš se obávat, že četbou Homéra budeš vtažen do zcela nereálného světa. Z jeho veršů prosvítá pravá skutečnost.

ky a výmysly o Tróji, o bájných hrdinech a válečných avantýrách bohů mi jsou zcela lhostejné. Poetická hodnota Homérova díla asi taky nebude nic moc. Jak by mohly básně staré přes dvacet století oslovit dnešního čtenáře? S tímto tématem nemá vůbec cenu ztrácet čas.

F: Fantazie Řeků byla opravdu bohatá. Nebyla však odpojená od reality. Díváš se na Homérův epos o Tróji jako na vybájený nesmysl? Kdyby takto přemýšlel Heinrich Schliemann, zůstal by jen neznámým obchodníkem. Jeho přístup byl ale jiný a proto dokázal, že původ pověsti o Tróji neleží jen v nespoutaných myslích potulných pěvců dávnověku. Jeho otec mu namísto pohádek četl z Homérových *Ilias* a *Odyseje* a malý Heinrich jejich veršům dychtivě naslouchal. Když mu ještě nebylo ani deset let, sepsal sám pojednání o Tróji v latinském jazyce a prohlásil, že až vyroste, město Tróju objeví. Jak se k tomu asi stavěli dospělí, kterým tyto své plány oznamoval? Jako k touze dítěte snícího o tom, že v dospělosti setne mečem hlavu nějaké-

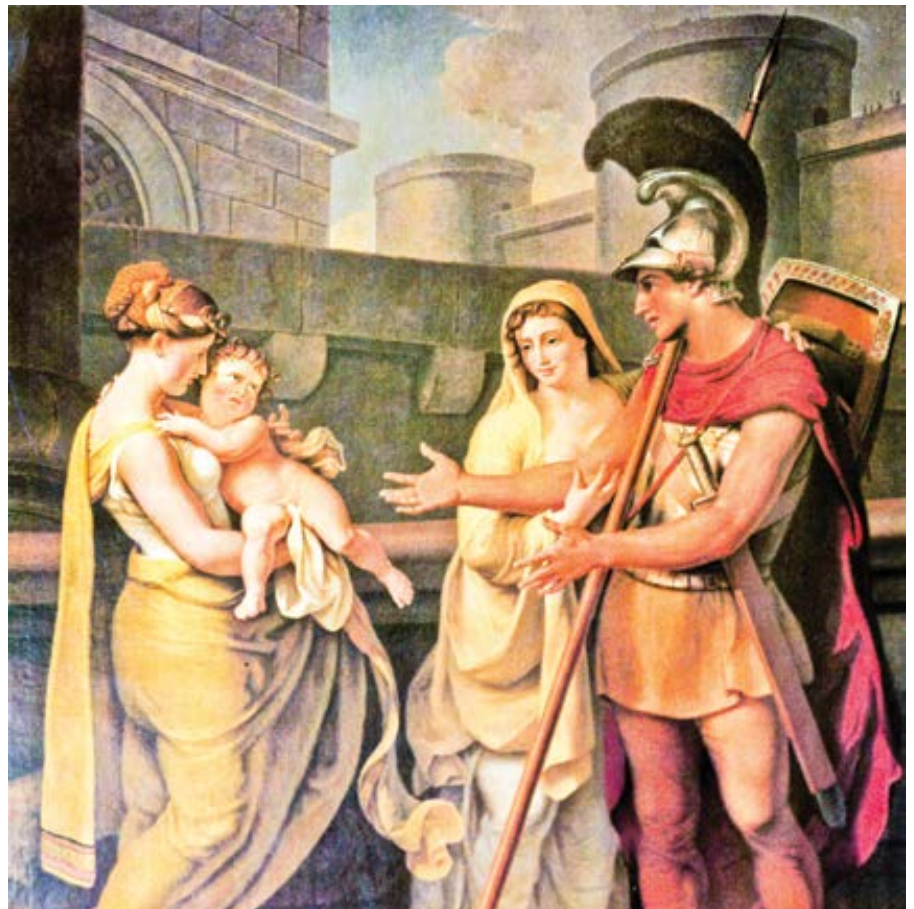
mu zlému draku a osvobodí nešťastnou princeznu. Jenže Schliemann se ze svého snu nikdy neprobral. Už mu bylo hodně přes 40 let, když své ženě oznámil, že odjíždí Tróju vykopat a nabídl jí, aby odcestovala s ním. Nepřesvědčil ji. Naopak. I ona považovala Homérovy texty o Tróji za pouhý výplod fantazie. Nedokázala unést, že je manželkou blázna. Proto se s ním rozvedla. Schliemann si podal inzerát do novin a našel si novou ženu, která s ním byla ochotná podstoupit toto šílené dobrodružství. Odjeli spolu na severozápad Turecka a s několika dělníky začali kopat na místě, které Schliemann na základě svých širokých znalostí určil. Pracovali celý rok bez výsledku. Odborníci se mu nepokrytě vysmívali. A pak to přišlo. Objevili nádobu s mnoha tisíci zlatých a stříbrných předmětů. Nakonec se k nim sjeli další archeologové a odkryli ne jednu, nýbrž dokonce devět Trój. Jedna z nich byla ona Homérova. Šlo o naprosto neuvěřitelný objev. Fantazie starých Řeků byla tudíž méně fantastická, než si namlouváme. A fantazie H. Schli-

emanna byla zase větší, než lidé zdravé mysli považovali za normální. Nemusíš se tudíž obávat, že četbou Homéra budeš vtažen do zcela nereálného světa. Z jeho veršů prosvítá pravá skutečnost.

N: Schliemannův příběh je fascinující, to musí uznat patrně každý. Přesto bych nedokázal snést četbu textů nějakého autora, který žil v hlubinách dávné minulosti. Jeho svět i jeho způsob vyjadřování by mi byly úplně cizí.

F: Jsi si tím opravdu jistý? Řada scén líčených Homérem nás staví před situace, jimž nemůže nerozumět ani současný člověk. Dám ti jeden příklad za všechny. Na stránkách *Iliady* se můžeš dočíst, jak Andromacha přemlouvá svého manžela Hektora, aby nesestupoval do boje proti Achillovi. Tuší totiž, že ho čeká smrt, a ona již v bitvách ztratila všechny své bratry. Hektor, slavný obránce napadené Tróje, žádost své choti odmítá. Jako na rozloučenou si bere do náruče svého synka. Homér vykresluje děj těmito verši: „Domluvil proslulý Hektor a ruce vztáhl po chlapečkovi. Hošík však s kvílivým pláčem se rychle zas na nádra stulil pěstounky s krásným pásem, jak otcova vzhledu se zděsil: lekl se kovové přilby a na ní chocholu z žíní, sotvaže zahlédl, jak hrozně se kymácí... Usmál se milý otec a s ním i vznešená matka. Ihned proslulý Hektor si sejmul přilbici z hlavy, vedle ji položil na zem – ta zářila na všechny strany. A když milého synka již zlíbal a pohoupal v loktech, takto v modlitbě vyzval jak Dia, tak ostatní bohy: ‚Die a ostatní bozi, ó dopřejte, aby i tento syn můj v národě trójském jak já svým hrdinstvím proslul, ať je tak výtečný silou a mocně v Íliu vládne!‘ Kéž pak prohodí leckdo: ‚Ten mnohem je lepší než otec, z bitvy až bude se vracet. Ať odpůrce zhubí a jeho krvavou výzbroj si nese a matka ať radost má v srdci!‘ Co je na těchto verších nesrozumitelného? Popisují city rodičů, které byly stejné tehdy jako dnes. Kromě toho se ani nezdá, že by jejich poetická hodnota byla dlouhým časem umenšena.

N: Verše nejsou špatné, to uznávám. Přesto jimi nejsem nijak uchvácen. Dokonce se mi bytostně příčí. Nelíbí se mi kombinace jemné rodičovské lásky s krvavými choutkami hrubého válečníka. A vůbec celá ta Homérova exaltace

Johann Heinrich Wilhelm Tischbein: Hektorovo rozloučení s Andromaché (1812)

Verše, jimiž Euripides tuto situaci popisuje, pronikají až na dno srdce i současným čtenářům. Brutalita války a skutečný profil hrdinů od Tróje jsou v nich zachyceny v naprosto realistickém stylu.

válečných hrdinů, opěvování dobývání a zabíjení! I když jsou děje vylíčeny v krásných verších, jejich odpudivost se tím neztrácí. Abych se vyjádřil přesněji: je mi protivná instrumentalizace umění pro válečné účely. Podle Řeků byla Trója dobývána kvůli unesené Heleně, ale to byl jen průhledný propagandistický trik. Ve skutečnosti muselo jít o něco jiného. Nedivil bych se, kdyby se za celým tím dobovačným podnikem skrýval nějaký ekonomický zájem. Pak by se vše dostalo do úplně jiného světla. Velcí achájské hrdinové, kteří hradby Tróje nakonec zdolali, by se najednou jeví jako obyčejní vrazi a váleční zločinci. Bylo mi vždy odporné, když jsem slyšel o tom, jak vůdce dobovačné armády Agamemnon

obětoval svou vlastní dceru Ifigénii jenom proto, aby začaly vát příznivé větry a agresori se mohli vydat na svou kořistnickou výpravu.

F: Taky byl za to po svém návratu od Tróje potrestán. Jeho žena Klytaimnestra ho zavraždila. Poněkud tristní osud vítěze desetileté války. Možná se budeš divit, ale tvému rozhořčení dobře rozumím. Jen bych poznamenal, že z něj vyvozuješ nesprávný závěr – odmítáš čist klasická řecká díla. Přitom jsi mohl na podobné hodnocení, které jsi právě vyslovil, narazit u jiných řeckých spisovatelů. Například Euripides si o této válce nedělal žádné iluze. Viděl její příčinu v dobytí strategicky položeného města, z něhož bylo možné kontrolovat vstup do Čer-

ného moře. Ve svém dramatu *Trójanky* popisuje, co se dělo po pádu Tróji. Odyseus prosadil, že Hektorův syn má být popraven svržením z trójských hradeb. Verše, jimiž Euripides tuto situaci popisuje, pronikají až na dno srdce i současným čtenářům. Brutalita války a skutečný profil hrdinů od Tróje jsou v nich zachyceny v naprosto realistickém stylu. Dovol mi přečíst několik řádků, do nichž Euripides uložil slova nešťastné matky Andromachy, která ještě nedávno slyšela Hektorovu modlitbu nad jejím dítětem zakončenou přáním, aby jeho osud vnesl radost do jejího srdce. Nic z toho se nezaplnilo. Kurz událostí nemohl být horší: „Ach, drahý synku, příliš pro ně cenný jsi, máš rukou vrahů zemřít, matku ubohou máš opustit. Rod vzácný otcův zhubí tě, ač bývá vzácný původ jiným záchranou. A zdatnost otcova ti neprospěla nic. Ó sňatku můj a nešťastné mé manželství, jímž já jsem kdysi přišla v palác Hekto-

rův, ne aby zrozený můj syn se obětí stal Řekům, nýbrž vládcem žírné Tróady. Ty synku pláčeš? Chápeš krutý osud svůj? Proč chytáš se mne, držíš za šat ručkama a jako kuře choulíš se mi pod křídla? Již Hektor neuchopí oštěp proslulý, a nevyjde tě z lůna země zachránit, ni jeho příbuzní, ni trójští vojáci. Ty nelítostným, smutným pádem z výšiny si zlomíš vaz a dětskou duši vydechneš. Slast největší je matce dítě objímat, jak sladká vůně tělíčka! Tak nadarmo, když ještě v plenkách byls, tě odkojil můj prs, má péče, námaha, vše vyšlo naprázdno. A teď (pak nikdy už!) svou matku obejmí, své rodiče se přitul na hrud', oviň mi krk pažemi a ústa na má přitiskni! Ó Řekové, vy strůjci těch muk barbarských, proč chcete zabít chlapce zcela bez viny?!...“ Není třeba dále pokračovat. Dítě bylo matce vyrváno z náručí a rozsudek smrti byl s nemilosrdnou chladností bez prodlení vykonán.

N: Překvapil jsi mě. Musím si Euripida sám přečíst. Jako by mi mluvil z duše. S námahou se bráním silnému pohnutí.

F: A pak že staří řečtí autoři nedokáží oslovit moderního člověka! Za touto poezií se navíc skrývá realistické hodnocení politiky. Můžeš se jejím prostřednictvím seznamovat s propagandistickou rétorickou strategií i s jejím nelítostným demaskováním. Tato schopnost se lidem vždy hodila a určitě se mnou budeš souhlasit, když řeknu, že dnes ji potřebujeme snad ještě více než v minulosti.

Roman Cardal

PhDr. Roman Cardal, Ph.D., filosof

TRPĚLIVOST – VLASTNOST CHARAKTERNÍHO ČLOVĚKA

Představujeme 28 vlastností (ctností), kterými je budován dobrý lidský charakter, jak je přednášel pro mladé v Univerzitním pastoračním centru v Bratislavě kněz P. Milan Bubák SVD.

Poté, co zažil dvojí tragédii: sebevraždu otce a náhlou smrt matky při autohavárii hned rok poté, si čtrnáctiletého Walkera Percyho adoptoval jeho strýc Will. Byl to prominentní právník, básník a přítel mnoha významných osobností, hlavně z oblasti literatury a psychologie. Svého synovce uvedl do jejich světa i do světa hudby, divadla a poezie. Vzdor tomu formální studia Walkera Percyho byla téměř zcela zaměřena vědeckým směrem. Neměl ani nejmenší úmysl stát se spisovatelem.

Stal se lékařem. Lékařský diplom

s vyznamenáním získal na závěr studií na Columbia University. Odešel na stáž do Bellevue Hospital v New Yorku, kde prováděl mnoho pitev chudých alkoholiků, z nichž mnozí zemřeli na tuberkulózu. Sám se také touto silně nakažlivou chorobou nakazil. Dlouho se pak léčil v jednom sanatoriu na severu státu New York. Za dvě léta po vyléčení začal konečně znovu pracovat. Stal se instruktorem patologie na Lékařské fakultě Columbia University. Avšak za pár měsíců se mu nemoc znovu vrátila a byl poslán do státu Connecticut, kde strávil opět téměř rok

léčení a rekonvalescence.

Mladý lékař, který byl podle vlastních slov posedlý neustálým vědeckým výzkumem, aby se dověděl něco nového, se sám stal předmětem neustálého výzkumu a hodnocení. Člověk, který plánoval odevzdat život k pomoci druhým, byl téměř zcela odříznutý od vnějšího světa. Vzdor tomu nebyl nečinný. Svou nucenou nečinnost využil jako důležitý nástroj k činnosti. Četl a přemýšlel. Kontemploval nad uzdravující mocí slova jako „symbolu“. Když může uzdravovat medicína, nemohlo by být použité i slovo jako nástroj uzdravení? Mnoho četl a začal psát filosofické články. „Byl jsem tak dlouho v posteli, tak dlouho sám, tak málo jsem mohl dělat, jenom číst a pře-

Trpělivost je ctnost, která nám umožní udržet si pokojnou mysl v přetrvávajících životních úzkostech.

mýšlet, že jsem si postupně začal uvědomovat, že jako vědec – lékař a patolog – vím mnoho O člověku, ale sotva vím, kdo vůbec člověk JE,“ napsal.

Co jej postupně začalo zajímat, nebyly fyziologické a patologické procesy, které se odehrávaly v lidském těle, ale problém člověka samotného, jeho povaha, jeho směřování (určení); zvláště a bezprostředně těžká situace člověka v moderní technologické společnosti. „Jestliže mým prvním velkým intelektuálním objevem v životě byla krása vědecké metody,“ napsal, „rozhodně byl tím druhým objevem jedinečného místa člověka ve světě přetřansformovaném vědou.“

Četl Tomáše Akvinského, Heideggera, Tolstého, Kierkegaarda a Camuse. Od Dostojevského se dověděl, jak moc hladovíme po víře a jak těžké je víru najít a udržet si ji. Od Simone Weilové z jejího díla *Waiting on God* (Čekání na Boha) se zase dověděl, že se musí stát trpělivým poutníkem. Od Marcela se učil o vztazích typu „já–Ty“ a od Maritaina uměleckému symbolismu; a dověděl se i o jeho podivné moderní zálibě oddělovat mysl člověka od těla.

Nový život

Krátce po propuštění ze sanatoria v Connecticutu se oženil. Šest měsíců po svatbě společně s manželkou vstoupili do katolické církve. Nikdy se už nevrátil k medicíně. Místo toho se rozhodl zkusit psát. Napsal dva romány, které se však nedařilo vydat. Nedal se znechutit a napsal ještě třetí. Vrátili mu ho k přepracování. Během následujících 14 měsíců jej přepracoval dvakrát. Konečně ho vydali, i když vydavatel udělal minimum pro jeho propagaci. Percymu bylo tehdy 44 let a zdálo se, že nedojde nikam. Přes chladný přístup vydavatele lidé jeho román *The Moviegoer* (návštěvník kina) postupně objevili, až nakonec získal velmi prestižní cenu Národní knižní ceny. Percyho trpělivost se nejen vyplatila, ale přinesla mu i významný příjem.

Následovalo ještě pět dalších románů, které se postaraly o to, že Percy se stal jedním z nejčtenějších spisovatelů na americké scéně. Přestože hlavním tématem táhnoucím se jeho romány a esejemi jako červená niť je určitá nedůvěra k svě-

Novinář Walter Isaacson a Walker Percy, 1982. Foto: AspenInstitutePictures / Flickr

tu, on sám byl velmi milým a příjemným mužem, který se na tomto světě cítil velmi dobře a spokojeně. V tom smyslu byl ztělesněním křesťanského ideálu: být ve světě, ale nepatřit mu.

Jednou přednášel na Cornell University o ruském spisovateli Antonu Čechovovi. Přednáška byla tak zajímavě zkomponovaná, že každému, kdo Percyho znal, bylo jasné, že tu uvádí paralelu se svou vlastní životní odysseou. I Čechov byl jako on lékařem, který však nijak zvláště medicínu nemiloval. I on měl tuberkulózu (zemřel 44letý). Název Percyho přednášky zněl: „Romanopisec, diagnostik současné nemoci (choroby)?“. Byl to výjimečný sumář Percyho života. Dr. Walker Percy, vystudovaný patolog, využívající své diagnostické schopnosti k tomu, aby odhalil narušený (zeslabený, nejistý) stav moderního člověka a předepisující mu s trpělivostí chirurga ve své próze (občas) nepřijemné léky.

KOMENTÁŘ

Co je trpělivost? Náznakem je příklad Dr. Percyho. Měl obdivuhodnou schopnost při potížích se nevzdát, ale hledat řešení. Nemusí to být lehké, zvláště když jsme utrpením zaskočeni. Ne jen tehdy. Trpělivost má svou hodnotu i při dlouhodobých a přetrvávajících nepřijemnos-

tech a trápení. V počátku, kdy jsme jimi zaskočeni, ctnost trpělivosti je obzvláště působivá. Jde-li o situace, které nás zaskočí, máme sklon k panice, potažmo ke zkratkovitému jednání. Trpělivost je proto ctnost, která nám umožní udržet si pokojnou mysl v přetrvávajících životních úzkostech. Dovolí nám vytrvat při zaměření energie na pozitivní cíle vzdor přetrvávajícím zklamáním, omezením a trápením. Pomáhá nám zůstat vyrovnanými v krizi a zachovat si pokoj v duši tváří v tvář mnoha provokacím a nervozitě, které do našeho života vstupují den co den. Trpělivost nám poskytuje potřebnou flexibilitu, abychom s její pomocí dokázali najít nové hodnotné cíle, když selhaly ostatní příležitosti, na které jsme se spoléhali. Trpělivost nám umožní snášet pokoření, aniž bychom se hněvali, nebo překonat nudu, aniž bychom upadli do otupělosti, vyprahlosti a apatie.

Mnoho lidí je přesvědčeno, že trpělivost je pasivní ctnost. Není tomu tak. Člověk má sklon zaseknout se, znechutit, někdy se úplně vzdát, když mu něco nevychází, jak si představuje. Aby k tomu nedošlo, potřebuje hodně vnitřní síly. Trpělivý člověk se snaží právě tuto vnitřní sílu najít. Neutíká před tím, co mu vstoupilo do života, ale snaží se naslouchat bolesti, kterou cítí a na základě tohoto posel-

ství hledat řešení. Snaží se trpět. I když to zní zvláště, trpělivost má v základu slova utrpení. A to není příjemné v jakékoli podobě. Současný svět, vychovávaný „hollywoodskou formační školou“ odmítá trpělivost. Tato škola se vysmívá každé ctnosti, nejvíce snad trpělivosti. Trpělivost u „hrdiny“ dneška nemá místo, dokonce je výslovně pokládána za směšnou a bláznivou slabost. Vstoupí-li v hollywoodských filmech do života člověka trápení (potíže), buď hledá snadný únik (převážně v něčem, co se postupně stane závislostí) nebo spáchá sebevraždu, zvolí eutanazii. Když se jedná o trápení ve vztazích, toho druhého zastřelí. Utrpení zde nemá místo.

Co se také děje při trpělivosti pěkně vyjadřuje čínský znak pro trpělivost. Znak slova „jen“ (trpělivost) je kombinací dvou znaků: srdce a nože. Nůž se nachází nad srdcem a jakoby do něj vnikal.

Trpělivý člověk je osobou do hloubky. Ač je také pravda, co říká básník Dryden. Není moc moudré lidskou trpělivost příliš napínat. „Pozor na hněv trpělivého člověka,“ varuje. Pravda je, že vše má své limity a proto se setkáváme i u velmi trpělivého člověka s občasnými zkraty. Ale i to je součástí cesty.

Smysl utrpení

Trpělivost souvisí s ctností odvahy. Aristoteles vztah mezi trpělivostí a odvahou pokládal za tak důležitý, že trpělivost byla podle něj buď sestrou, anebo dcerou odvahy. Trpělivost je klidná tvář odvahy, zkoušené časem. A je to pravda: trpělivost je kombinací trápení a času. Je tu čas: hodiny a dny plynou a já trpím. Nitro mne pálí (a někdy i tělo) a nemám kam utéci. Řešení je v nedohlednu, aspoň teď. Nezbyvá nic jiného než vytrvat v tom, jak to je, a utrpení naslouchat.

Samozřejmě jsou formy utrpení, které nejsou únosné. Proto utrpení je asi ta nejvýraznější záležitost, před kterou neobstojí ateismus. Jednak nevidí jeho smysl a jednak nezná zdroje, ze kterých by čerpal sílu utrpení snášet nebo světlo při hledání řešení. Jedním z nejdojemnějších svědectví, jaká máme o nezlomné síle lidského ducha, je trpělivost Jobova. Job je obrazem intenzivní síly, kterou trpělivost vyžaduje. Nenechat se roztrástit pod tlakem intenzivního utrpení a nezoufat

Foto: MartyNZ / Pixabay

Trpělivost nám poskytuje potřebnou flexibilitu, abychom s její pomocí dokázali najít nové hodnotné cíle, když selhaly ostatní příležitosti, na které jsme se spoléhali.

si, když utrpení nepoleví. To je znamení pozitivní síly trpělivosti.

Enrico Caruso byl nejobdivovanějším italským operním pěvcem své doby. Jeho repertoár, složený ze 43 oper, byl důkazem přímo dramatického hlasového umění, nepřekonatelného v šířce i zaměření. Tyto jeho hudební výkony byly ničím ve srovnání s trpělivostí a odvahou, které měla jeho matka. Enrico, osmnácté dítě paní Anny Baldini Carusové, byl jejím prvním dítětem, které přežilo kojenecký věk.

Boethius (480–524) byl velkým učením a římským senátorem. Když ztratil královu přízeň, byl uvězněn na základě zinscenovaných obvinění z vlastizrady a odsouzen k trestu smrti. Během dvouletého věznění uvažoval o posledních věcech, osudu a cíli. Bez výhod, které učenci dává knihovna, spoléhal se jen na svou dobrou paměť a napsal jedno z klasických děl filosofické literatury *The Consolation of Philosophy* (Útěcha filosofie). Edward Gibbon, většinou nepříznivě nakloněný filosofii, pokládal toto dílo za tzv. „zlatý svazek... který je nepochopitelný v porovnání s barbarstvím doby a situací, v níž se autor nacházel,“ říká. Král Alfréd Veliký (849–899) ho pokládal za jednu ze svých „čtyř zlatých knih, které by měl povinně každý člověk znát“. Boethius formuloval myšlenku, že „jedinou skutečnou radostí

je sebeovládání a vyrovnanost tváří v tvář nepřízni“. Povzbuzoval člověka k rozvoji charakteru pomocí trpělivosti na takovou úroveň, aby jej žádné zkoušky ani utrpení neměly šanci zdrtit.

Naučení se trpělivosti = samé výhody!

Pohledme na některé výhody trpělivosti. Jednou z prvních je: trpělivost se nevzdává. Edwin Kowalik řekl, že když si sednul poprvé ke klavíru, okamžitě věděl, že bude klavíristou. Nicméně ve věku sedmi let oslepl následkem pádu. Naučil se pak číst noty pomocí Braillova písma. Potom při autonehodě ztratil paměť. Později se mu paměť vrátila a cvičil na klavír tak trpělivě, že se stal klavíristou světového jména. Jednou z jeho prací byl přepis všech skladeb Frederika Chopina do Braillova písma.

Další vlastností trpělivosti je, že člověku dodává sílu a jeho pozornost zaměřuje na správné hodnoty. Říká se, že trpělivost sedí na skále odvahy, ale pohled upírá na nebe. „Jak ubozí jsou ti, kteří nemají trpělivost!“, píše Shakespeare. „Která rána se kdy zahojila jinak než postupně?“ Jsou chvíle, kdy nemůžeme dělat nic jiného než čekat a doufat. Jsou situace, kdy trpělivost a čas jsou schopné učinit víc dobra než vliv a nadšení. V tom smyslu je trpělivost

Vstoupí-li v hollywoodských filmech do života člověka trápení, buď hledá snadný únik nebo spáchá sebevraždu. Utrpení zde nemá místo.

i citlivá a praktická ctnost, jak vyjadřuje holandské přísloví: „Hrst trpělivosti má cenu jako sud rozumu.“ Mimochodem, jsou známé mnohé příklady, které nám předkládají výsledky trpělivosti, když se člověk nevzdává. Například když kapka z okapu padá na skálu. Po čase vyhloubí ve skále jamku. Nebo když člověk, byť jen málo cvičí svaly, po čase zesílí, aniž by si to uvědomoval. To samé se děje se „svaly“ duše a ducha. Stačí maličko, ale trpělivě, vytrvale a každodenně a výsledek se musí dostavit. Taková je logika trpělivosti.

Trpělivost je skromná a nenáročná. 23. června 1863 si Soňa Tolstá napsala do svého deníku jedno slovo, které podtrhla: „trpělivost“. Tehdy ve věku 19 let, v prvním roce svého manželství věděla, že její manžel není schopný vykonávat běžnou práci a v důsledku toho bude celá zodpovědnost za udržování domácnosti v Jasně Poljaně a Moskvě ležet na ní. Bylo jí jasné, že na soužití s ním bude třeba velké trpělivosti. A měla pravdu. Kdyby si nedala toto předsevzetí na samém začátku, sotva by byla schopná zvládnout to, co dokázala během 48letého manželství, z něhož vyšlo 16 dětí a množství zkoušek, které by potrápily i trpělivost světce.

Rok po svatbě začal hrabě Tolstoj pracovat na svém díle *Vojna a mír*. Během dalších dvaceti let, dokud nevyrostla dcera, která jí pomáhala s domácí prací, Soňa pomáhala přepisovat manželova díla. Říká se, že celou *Vojnu a mír* přepsala sedmkrát. Když si uvědomíme, že písmo jejího muže bylo sotva čitelné, texty počmárané opravami a hemžící se všemi směry doplňky, bude její práce ještě obdivuhodnější. Jen velmi zřídky zaklepala na jeho dveře a nikdy si nestěžovala. Román byl sotva z poloviny hotov, když si Soňa uvědomila, že to bude výjimečné dílo a počala mít radost z práce přepisovatelky. I zde jí trpělivost přinesla odměnu – vliv na manžela. Na Tolstého ctnostný příklad jeho ženy hluboce zapůsobil. Soňa byla bez nadsázky tou dobrou ženou, o které píše Písmo.

Jakkoli byla v pozadí, její vliv je možné vidět na množství děl jejího manžela. Jak se vyjádřil jeden pozorovatel: „Soňa přispěla k popisu všech velkých Lvových ženských postav.“

V trpělivosti je budoucnost

A nakonec, trpělivost si vždy všímá nových vizí, perspektiv. Zavrou-li se jedny dveře, trpělivost najde druhé. Když se dění zdá být bez fanfár, trpělivost si dopřeje čas k objevení jeho vnitřní slávy. Když se chvíle nezdá být slibná, trpělivost v ní objeví některé překvapivé klady a dobrodiní. V tom smyslu je trpělivý člověk zřejmě nezmar, který tváří v tvář utrpení a potížím rozdává nejen naději, ale i radost a optimismus.

Pro křesťana je nejvýraznějším příkladem a zdrojem posily v trpělivosti Kristus. Vytrpěl tolik, co nikdo a za nic. Byl předmětem agresivity a násilí ze strany mocných a zlomyslných. Okolnosti se postavily proti němu. Dokonce i přátelé jej zradili. Při tom všem zůstal trpělivým, měl stále před očima svou vizi a hlavně naplnil cíl svého života: lásku. Nechtě je naší silou a inspirací.

Jsi trpělivý? Vidíš v trpělivosti hodnotu? Přistupuješ k životu formou postupování v malých krocích? Věříš, že každá snaha, i ta nejmenší, musí logicky přinést pozitivní ovoce?

Je pro tebe trpělivost aktivní nebo pasivní ctností? Umíš být vynalézavý v nacházení nových cest, když staré selhávají (selhaly, zkolabovaly)?

Jak se chováš, když ti do života vstoupí nečekané trápení? Jak se chováš při dlouhodobém utrpení? Mohl by ti být Kristus příkladem?

*Přeložila Sylva Bernardová
Zpracováno podle DeMarco, Donald.
The Heart of Virtue: Lessons from Life and Literature Illustrating the Beauty and Value of Moral Character. San Francisco: Ignatius Press, 1996.*

TRADICE OTCŮ

Z listu svatého Bonifáce: Starostlivý pastýř bdící nad Kristovým stádem

Církev se plaví po moři tohoto světa jako velká loď a dorážejí na ni v tomto životě různé vlny zkoušek; nesmíme ji však opouštět, nýbrž řídit.

Dávají nám v tom příklad dřívější otcové Klement, Kornélius a mnoho jiných v městě Římě, Cyprián v Kartágu, Atanáš v Alexandrii: Za vlády pohanských císařů drželi kormidlo Kristovy lodi, jeho nejdražší snoubenky, totiž Církev, učili ji, bránili, pro ni pracovali a trpěli až k prolití krve.

Když myslím na ně a jim podobné, jímá mě hrůza, *padá na mě strach a zděšení, leží na mně nevýslovná hrůza pro mé hříchy*; a kormidlo Církev, které jsem jednou převzal, byl bych nejráději úplně pustil z rukou, kdybych byl na to mohl najít nějaký příklad u Otců nebo souhlas ve svatých Písmech.

Protože je to tak a pravda sice může být potlačena, ale ne přemožena ani oklamána, ať se naše zemlená mysl uchýlí k tomu, který říká ústy Šalomouna: *Důvěřuj v Hospodina celým svým srdcem a nespolehej na vlastní chytrost. Mysli na něho při všech svých cestách a on urovná všechny tvé stezky*. A jinde praví: *Mohutnou tvrzí je jméno Hospodinovo, k němu se spravedlivý utíká a zachrání se*.

Stůjme pevně ve spravedlnosti a připravme své srdce na zkoušky, abychom vydrželi, co Bůh uloží, a mohli mu říci: *Pane, tys byl naše útočiště z pokolení do pokolení*.

Důvěřujme v toho, který na nás naložil břemeno. Co nemůžeme unést vlastními silami, nesme skrze něho, neboť on je všemohoucí a říká: *Mé jho netlačí a mé břemeno netíží*.

Stůjme pevně v boji v den Páně, neboť na nás přišly *dni úzkosti a soužení*. Chce-li Bůh, budme ochotni *zemřít pro svaté zákony našich otců*, abychom s nimi dosáhli věčného dědictví.

Nebudme němými psy, nebudme tichými pozorovateli, nebudme nájemníky, kteří prchají před vlkem, ale budme starostlivými pastýři, kteří bdí nad stádem Kristovým a oznamují všechny Boží úradky velkým i malým, bohatým i chudým, každému stavu a každému věku, pokud Bůh dá k tomu možnost, vhod i nevhod, jak to sepsal svatý Řehoř v Knize o správě pastýřské.

MOU POVINNOSTÍ JAKOŽTO BISKUPA JE VAROVAT ZÁPAD

Rozhovor s kardinálem Sarahem

Kardinál v tomto exkluzivním interview pro časopis *La Nef* hovoří o své nové knize.

Kardinál Robert Sarah vydává svou třetí knihu rozhovorů s Nicolase Diatem: *Den se již nachýlil*. Kniha předkládá neochvějnou diagnózu, ale je plná naděje uprostřed duchovní a morální krize Západu.

V první části své knihy líčíte „duchovní a náboženský kolaps“. Jak se tento kolaps projevuje? Týká se jenom Západu, nebo zasahuje i ostatní části světa, jako například Afriku?

Duchovní krize postihla celý svět. Ale její zdroj je v Evropě. Lidé na Západě jsou vinní tím, že odmítli Boha. A nejen že Boha odmítli. Friedrich Nietzsche, kterého lze považovat za mluvčího Západu, prohlásil: „Bůh zemřel! Bůh je mrtev! My jsme ho zabili...“ Zavraždili jsme Boha. A vzhledem k tomu, že Bůh je pro lidi mrtev, Nietzsche jej nahradil prorockým „Nadělověkem“.

Duchovní kolaps tak nese zcela západní charakter. Konkrétně bych chtěl zdůraznit odmítnutí otcovství. Naši současníci jsou přesvědčeni, že abychom mohli být svobodní, nesmíme být na nikom závislí. To je však tragický omyl. Lidé na Západě jsou přesvědčeni, že dostávat něco je v rozporu s důstojností lidské osoby. Ale civilizovaný člověk je dědicem, dostává dějiny, kulturu, jazyk, jméno, rodinu. Právě to jej odlišuje od barbara. Když odmítneme začlenit se do sítě závislosti, dědictví a původu, ocitneme se nazí v džungli konkurenčního hospodářství odkázání pouze sami na sebe. Protože když člověk odmítne uznat, že je dědicem, je odsouzen do pekla liberální globalizace, v němž se vzájemně střetávají zájmy jednotlivců a kde nevládne jiný zákon než snaha vytvářet zisk za každou cenu.

V této knize však chci lidem na Západě ukázat, že skutečnou příčinou tohoto odmítnutí převzít své dědictví a tohoto

odmítnutí otcovství je jejich odmítnutí Boha. Od něho dostáváme svou přirozenost jakožto muži a ženy. To je pro moderní mysl neúnosné. Genderová ideologie je luciferovské odmítnutí přijmout pohlavní přirozenost od Boha. A tak se někteří bouří proti Bohu a zbytečně se mrzačí, aby změnili své pohlaví. Ale ve skutečnosti nic zásadního na své bytosti jakožto muže či ženy nezmění. Západ odmítá přijímat a bude přijímat jenom to, co si sám pro sebe zkonstruuje. Transhumanismus je konečným avatarem tohoto hnutí. Jelikož je lidská přirozenost Božím darem, stává se pro západního člověka nesnesitelnou.

Tato vzpoura je od počátku duchovní povahy. Je to satanova vzpoura proti daru milosti. V zásadě se domnívám, že západní člověk odmítá být spasen Boží milostí. Odmítá přijmout spásu a chce si ji pro sebe sám vytvořit. „Základní hodnoty“ prosazované OSN jsou založeny na odmítnutí Boha, které připomíná bohatého mládence z evangelia. Bůh shlíží na Západ a miluje ho, protože udělal úžasnou věc. Bůh jej k sobě zve, ale Západ se k němu otočil zády. Dává přednost tomu bohatství, které si vytvořil sám.

Afrika a Asie zatím nejsou zcela kontaminovány genderovou ideologií, transhumanismem nebo nenávisť k otcovství. Ale mocný západní neokolonialistický duch a vůle ovládat činí na tamější země nátlak, aby tyto smrtící ideologie přijaly.

Píšete, že „Kristus nikdy neslibil svým následovníkům, že budou tvořit většinu“ (s. 34), a dále pokračujete: „I přes největší úsilí misionářů církev svět neovládla. Poslání církve je misí lásky a láska neovládá“ (s. 35). Dříve jste napsal: „Je to, malý pozůstatek, který zachránil víru.“ Dovolte tedy směly

Mons. Robert Sarah. Foto: wikimedia.org

dotaz: V čem přesně je tedy problém, když vidíme, že tento „malý pozůstatek“ skutečně existuje a dokáže přežít i ve světě, který je vůči víře nepřátelský?

Křesťané musí být misionáři. Nemohou si nechávat poklad víry pro sebe. Misie a evangelizace zůstávají naléhavým duchovním úkolem. A jak píše sv. Pavel, každý křesťan by měl být schopen říci: „Nemohu se chlubit tím, že kážu evangelium; nemohu jinak, běda mně, kdybych nekázal.“ (1K 9,16) Dále, „Bůh chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu.“ (1Tm 2,4) Jak bychom mohli zůstat nečinní, když tolik duší nezná jedinou pravdu, která nás osvobozuje – Ježíše Krista? Převládající relativismus považuje náboženský pluralismus sám o sobě za dobrý. Ne! Plnost zjevené pravdy, kterou katolická církev přijala, musí být předávána, hlášána a kázána.

Cílem evangelizace není panování nad světem, ale služba Bohu. Nezapomínejme, že Kristovým vítězstvím nad světem je... kříž! Naším záměrem není získat moc nad světem. Evangelizace se provádí skrze kříž.

Mučedníci jsou prvními misionáři. V očích lidí je jejich život neúspěšný. Cílem evangelizace není „vydávat počet“ jako sociální média, která chtějí „šířit klepy“. Naším cílem není stát se populár-

ními v médiích. Chceme, aby byla každá duše spasena Kristem. Evangelizace není otázkou úspěšnosti. Je to hluboce niterná a nadpřirozená realita.

Chtěl bych se vrátit k jednomu z vašich postřehů v předchozí odpovědi. Chcete říct, že evropské křesťanství, kde se křesťanství dokázalo prosadit v celé společnosti, bylo jen jakýmsi krátkým intermezem v dějinách; že by nemělo být chápáno jako vzor v tom smyslu, že v Evropě křesťanství „dominovalo“ a vnucovalo se prostřednictvím určitého sociálního nátlaku?

Společnost, která je prostoupena vírou, evangeliem a přirozeným právem, je rozhodně žádoucí. Je úkolem laických věřících, aby ji vytvořili. To je jejich skutečné povolání. Pracují pro dobro všech, když budují obec v souladu s lidskou přirozeností a otevření Božímu zjevení. Ale církev má mnohem vyšší cíl než budovat nějakou konkrétní společnost. Církev má pověření hlásat spásu, která je nadpřirozenou realitou. Spravedlivá společnost připravuje duše k přijetí Božího daru, ale nemůže poskytnout spásu. Na druhou stranu, může existovat společnost, která je spravedlivá a žije v souladu s přirozeným právem, aniž by v duších lidí působil dar milosti? Je tedy nezbytně nutné hlásat jádro naší víry: jenom Ježíš nás zachrání od hříchu. Avšak je nutno zdůraznit, že evangelizace není úplná, když se drží společenských struktur. Společnost inspirovaná evangeliem chrání slabé před důsledky hříchu. A naopak, společnost oddělená od Boha se rychle mění v diktaturu a stává se hříšnou strukturou podněcující lidi ke zlému. Proto můžeme říct, že nemůže existovat spravedlivá společnost, pokud v její veřejné sféře není místo pro Boha. Stát, který oficiálně zastává ateismus, je nespravedlivý stát. Stát, který odsouvá Boha do soukromé sféry, se odřezává od pravého zdroje práva a spravedlnosti. Státu, který předstírá, že staví práva pouze na dobré vůli a nehledá základ zákonů v objektivním řádu přijatém od Stvořitele, hrozí, že propadne totalitarismu.

V průběhu evropských dějin jsme se přesunuli od společnosti, v níž skupina převažovala nad jednotlivcem (holismus

Foto: sammisreachers / Pixabay

ve středověku) – typu společnosti, který existuje v Africe a nadále charakterizuje islám – ke společnosti, v níž je jednotlivec od skupiny osvobozen (individualismus). Obecně lze říct, že jsme přešli od společnosti, v níž převládala touha nalézt pravdu, ke společnosti, v níž převládá touha po svobodě. Církev vytváří své učení tváří v tvář tomuto vývoji a na Druhém vatikánském koncilu vyhlásila právo na náboženskou svobodu. Jaké je podle vás postavení církve vzhledem k této evoluci? Existuje možnost dosáhnout rovnováhy mezi dvěma póly „pravdy“ a „svobody“, ačkoli jsme zatím spíše přešli od jednoho extrému ke druhému?

Není správné hovořit o „rovnováze“ mezi dvěma póly: pravdou a svobodou. To by totiž předpokládalo, že tyto skutečnosti si jsou cizí a vzájemně protikladné. Svoboda je v podstatě sklon k tomu, co je dobré a pravdivé. Pravda má být poznána a svobodně přijata. Svoboda, která není orientována na pravdu a pravdou vedena, je nesmyslná. Omyl nemá žádná práva. Druhý vatikánský koncil připomněl skutečnost, že pravdu lze prosadit pouze silou pravdy samotné, a nikoli nátlakem. Připomněl také, že respekt k lidem a k jejich svobodě by nás v žádném případě neměl činit lhostejnými k pravdě a dobru.

Zjevení je prolomením Boží pravdy do našeho života. Nijak nás neomezuje. Bůh, který se nám dává a zjevuje se, respektuje svobodu, kterou sám stvořil. Věřím, že stavění pravdy a svobody do protikladu je plodem chybného pojetí lidské důstojnosti.

Moderní člověk svou svobodu hypostatizuje a absolutizuje do té míry, že věří,

že ji ohrozí, když přijme pravdu. Přijmout pravdu je však tím nejkrásnějším svobodným skutkem, jaký člověk může vykonat. Vaše otázka podle mého názoru prozrazuje, že krize západní morálky je ve skutečnosti hlubokou krizí víry. Západní člověk se bojí, že ztratí svobodu, když přijme dar pravé víry. Raději se uzavře uvnitř svobody, která je zcela bez obsahu. Akt víry je setkání svobody a pravdy. Proto v první kapitole své nové knihy trvám na tom, že nastala krize víry. Naše svoboda dochází naplnění, když přitaká zjevené pravdě. Pokud svoboda odmítne Boha, popře sebe samu. Uduší se.

Obšírně se zabýváte krizí kněžství a zastáváte se kněžského celibátu. Co považujete za hlavní příčinu sexuálního zneužívání nezletilých kněžím a co si myslíte o summitu, který se na toto téma koná v Říme?

Domnívám se, že krize kněžství je jedním z hlavních faktorů krize v církvi. Připravili jsme kněze o identitu. Vytváříme kněze, kteří si myslí, že nemusí být skutečnými muži. Ale kněz je v zásadě pokračováním Kristovy přítomnosti mezi námi. Neměl by být definován tím, co dělá, ale tím, čím je: *ipse Christus*, samotný Kristus. Odhalení mnoha případů sexuálního zneužívání nezletilých prozrazuje obrovskou duchovní krizi, závažnou, hlubokou a tragickou propast mezi knězem a Kristem.

Samozřejmě existují sociální faktory: krize z 60. let a sexualizace společnosti, která se obrátila proti církvi. Ale musíme mít odvahu jít dál. Kořeny této krize jsou duchovní povahy. Kněz, který se nemodlí nebo dělá ze svátostí divadlo, obzvlášť z eucharistie, kněz, který se jen zřídka

Foto: Josh Applegate / Unsplash

zpovídá a který nežije konkrétně jako druhý Kristus, je odříznut od zdroje svého vlastního bytí. Výsledkem je smrt. Věnuji tuto knihu kněžím na celém světě, protože vím, že trpí. Mnozí z nich se cítí opuštěni.

My biskupové neseme velkou část odpovědnosti za tuto krizi kněžství. Byli jsme jim otci? Neslouchali jsme jim, porozuměli jim a vedli je? Dávali jsme jim příklad? Až příliš často se diecéze přetvářejí v administrativní struktury. Pořádá se obrovské množství setkání. Biskup by měl být vzorem kněžství. Ale my sami zdaleka nejsme těmi nejochotnějšími modlit se v tichosti nebo vést denní modlitbu církve v katedrále. Obávám se, že jsme se ztratili v podružných, profánních povinnostech.

Místo kněze je na kříži. Když slaví mši, je u zdroje celého svého života, totiž u kříže. Celibát je konkrétním prostředkem, který nám umožňuje prožívat toto tajemství kříže v našem životě. Celibát vepisuje kříž přímo do našeho těla. Proto je celibát pro moderní svět nesnesitelný. Celibát je pohoršením pro moderní lidi, protože kříž je pohoršením.

Chtěl bych touto knihou kněze povzbudit. Chci jim říct: milujte své kněžství! Buďte hrdí na ukřižovaného Krista! Nebojte se nenávisti světa! Jako otec a bratr chci vyjádřit svou lásku ke kněžím na celém světě.

V knize, která vyvolala určitý rozruch (In the Closet of the Vatican od Frédérica Martela), autor vysvětluje, že ve Vatikánu je mnoho homosexuálních prelátů. Považuje za důvěryhodné tvrzení Mons. Vigana o vlivu mocné sítě homosexuálů uvnitř kurie. Co si o tom myslíte? Existuje v samotném

centru církve problém s homosexuály – a pokud ano, proč je to tabu?

Dnes církev žije s Kristem uprostřed urážek utrpení Páně. Hříchy členů církve se jí vracejí zpět jako údery do tváře. Někteří se snaží tyto hříchy využít jako nástroj nátlaku na biskupy. Další chtějí, aby biskupové přijali úsudky a jazyk světa. Někteří biskupové tomuto tlaku podlehli. Vidíme, jak vyzývají k opuštění kněžského celibátu nebo zveřejňují nesprávná prohlášení o homosexuálním chování. Mělo by nás to překvapovat? Samotní apoštolové v Getsemanské zahradě selhali. Opustili Krista v jeho nejtěžší hodině.

Musíme být realističtí a konkrétní. Ano, jsou tu hříšníci. Ano, jsou tu nevěrní kněží, biskupové, a dokonce i kardinálové, kteří nežijí cudně. Ale také – a to je rovněž velmi závažné – se nedrží věroučné pravdy! Matou věřící křesťany svými nejasnými a dvojznačnými slovy. Ředí a falšují Boží slovo, jsou ochotni je přerušovat a ohýbat, jen aby si získali přízeň světa. To jsou Jidášové našich dnů.

Hřích by nás neměl překvapovat. Naopak, musíme mít odvahu jej jako hřích označit. Nesmíme se bát znovu objevovat prostředky duchovního boje: modlitbu, pokání a půst. Musíme být prozíraví, abychom mohli trestat nevěrnost. Musíme najít konkrétní způsoby, jak jí zabránit. Věřím, že bez společného modlitebního života, bez alespoň minimálního bratrského života kněží, je věrnost pouhou iluzí. Musíme hledět na vzor ve Skutcích apoštolských.

Co se týče homosexuálního chování, nechťme se do pasti manipulátorů. V církvi není „problém s homosexuály“. Je tu problém hříchu a nevěry. Nepřebírejme

slovník ideologie LGBT. Homosexualita nedefinuje identitu osob. Popisuje určité deviantní, hříšné a zvrácené skutky. Léky na tyto skutky stejně jako na ostatní hříchy jsou známe. Musíme přijít ke Kristu a dovolit mu, aby nás obrátil. Když k provinění dojde veřejně, musí být uplatněny tresty stanovené církevním právem. Trest je milosrdný, je skutkem milosrdenství a bratrské lásky. Trest napravuje škodu způsobenou obecnému dobru a umožňuje viníkovi zachránit se. Udělení trestu je součástí otcovské role biskupů. A konečně, musíme mít odvahu jasně aplikovat řády týkající se přijímání seminaristů. Muži, jejichž psychika je hluboce a trvale zakotvena v homosexualitě, nebo ti, kdo se chovají licoměrně a lžou, nemohou být přijati jako kandidáti kněžství.

Jedna kapitola je věnována „krizi církve“. Do jaké doby přesně stanovujete počátek této krize a v čem spočívá? Konkrétně, jaký má podle vás vztah „krize víry“ a krize „morální teologie“? Objevila se jedna dřívě než druhá?

Krize církve je především krizí víry. Někteří chtějí, aby církev byla lidskou a horizontální společností. Chtějí, aby se vyjadřovala jazykem médií. Chtějí, aby byla populární. Naléhají na to, aby nehovořila o Bohu, ale aby se plně věnovala jenom sociálním problémům: migraci, ekologii, dialogu, kultuře setkávání, boji s chudobou, za spravedlnost a mír. To jsou samozřejmě důležité otázky, před kterými církev nemůže zavírat oči. Ale taková církev by nebyla pro nikoho zajímavá. Církev je zajímavá pouze tehdy, když umožňuje setkání s Ježíšem. Je legitimní pouze tehdy, když nám předává Boží zjevení. Když bude církev přetížená lidskými strukturami, bude bránit tomu, aby v ní a skrze ni svítilo Boží světlo. Jsme v pokušení domnívat se, že naše skutky a naše myšlenky zachrání církev. Bylo by lepší začít tím, že ji necháme, aby se zachránila sama.

Myslím si, že se nacházíme v přelomové době v dějinách církve. Církev potřebuje hlubokou, radikální reformu, která musí začínat reformou života kněží. Kněží musí být posedlí touhou po svatosti, po dokonalosti v Bohu a věrnosti učení toho, kdo je vyvolil a poslal. Celá jejich bytost a veškeré jejich jednání

musí být dány do služby svatosti. Církev je sama o sobě svatá. Naše hříchy a naše světské zájmy brání tomu, aby se její svatost šířila. Je načase odložit všechna tato břemena a dovolit církvi, aby konečně vypadala tak, jak ji Bůh vytvořil. Někteří se domnívají, že dějiny církve jsou poznamenány strukturálními reformami. Já jsem přesvědčen, že dějiny mění světcí. Struktury následují a nedělají nic jiného, než že udržují to, co způsobili světcí.

Potřebujeme světce, kteří se odváží vidět vše očima víry, kteří budou mít odvahu nechat se osvitit Božím světlem. Krize morální teologie je důsledkem dobrovolné slepoty. Odmítáme hledět na život skrze světlo víry.

V závěru své knihy hovořím o jedu, kvůli němuž všichni trpíme: o smrtícím ateismu. Prostupuje všechno, dokonce i naše debaty v církvi. Spočívá v tom, že dovolíme, aby radikálně pohanské a světské způsoby myšlení či života existovaly vedle sebe s vírou. A jsme s tímto nepřirozeným soužitím docela spokojeni! To ukazuje, že je naše víra zředěná a nekonzistentní! První reformou, kterou potřebujeme, je reforma srdcí. Už nesmíme dělat kompromisy se lží. Víra je jak pokladem, který musíme chránit, tak silou, která nám umožňuje jej bránit.

Druhá a třetí část vaší knihy je o krizi západní společnosti. Je to nesmírně obsáhlé téma a vy se dotýkáte tolika významných bodů – od šíření „kultury smrti“ po problémy konzumerismu spjatými s globálním liberalismem, přes otázky identity, islamismu a tak dále – není možné se zde zabývat všemi. Který z těchto problémů vám připadá nejdůležitější a co jsou hlavní příčiny úpadku Západu?

Nejprve bych rád vysvětlil, proč si já, syn Afriky, dovoluji vyjadřovat se k Západu. Církev je strážkyní civilizace. Jsem přesvědčen, že západní civilizace v současné době prochází strašlivou krizí. Ta dosahuje extrému sebezničující nenávisti. Stejně jako při pádu Říma se elita zajímá jen o zvyšování pohodlí svého každodenního života a lid je umrtvován stále vulgárnější zábavou. Mou povinností jakožto biskupa je Západ varovat! Barbaři jsou již ve městě. Barbaři jsou všichni ti, kdo nenávidí

Foto: whitewaltz / Pixabay

lidskou přirozenost, všichni ti, kdo posílávají smysl pro posvátno, všichni ti, kdo nemají úctu k životu, všichni ti, kdo se bouří proti Bohu Stvořiteli člověka a přírody. Západ je zaslepen vědou, technologiemi a touhou po bohatství. Lidé jsou kvůli lákadlu bohatství, které jim liberalismus vkládá do srdcí, jako omámení. Zároveň pokračuje tichá tragédie potratů a eutanázie a pornografie a genderová ideologie ničí děti a dospívající. My tomuto barbarství přivykáme. Už nás ani nepřekvapuje! Chci volat na poplach a toto mé volání je také voláním lásky. Činím tak se srdcem plným synovské vděčnosti Západu za misionáře, kteří umírali v mé africké zemi a kteří mi předali vzácný dar víry v Ježíše Krista. Chci následovat jejich vedení a převzít jejich dědictví!

Jak bych mohl nezmínit hrozbu, kterou představuje islamismus? Muslimové pohrdají ateistickým Západem. Uchylují se k islamismu jako odmítnutí konzumní společnosti, která je jim nabízena jako náboženství. Může jim Západ jasně představit víru? K tomu by musel znovu objevit své křesťanské kořeny a identitu. V zemích třetího světa je Západ považován za ráj, protože je ovládan komerčním liberalismem. To podporuje příliv migrantů, tolik tragický pro identitu národů. Západ, který popírá svou víru, svou historii a svou identitu, je odsouzen k pohrdání, k smrti a zmizení.

Ale rád bych poukázal na to, že vše je připraveno na obnovu. Vidím rodiny, kláštery a farnosti, které jsou jako oázy uprostřed pouště. Z těchto oáz víry, liturgie, krásy a ticha se Západ obrodí.

Svou nádhernou knihu uzavíráte oddílem nazvaným „Znovuobjevení naděje: Praktikování křesťanských

ctností.“ Co tím myslíte? Jakým způsobem může být praktikování těchto ctností lékem na mnohotvárnou krizi, o níž v tomto rozhovoru mluvíte?

Neměli bychom si představovat nějaký speciální program, který nám poskytne lék na současnou mnohotvárnou krizi. Musíme prostě žít svou vírou, plně a radikálně. Křesťanské ctnosti jsou vírou kvetoucí ve všech lidských schopnostech. Vyznačují cestu k šťastnému životu v souladu s Bohem. Musíme vytvářet místa, kde budou moci kvést. Vyzývám křesťany, aby vytvářeli oázy svobody uprostřed pouště vytvořené přebujelým kšeftářením. Musíme vytvářet místa, kde bude dýchatelný vzduch, či prostě, kde bude možný křesťanský život. Naše společenství musí do svého středu postavit Boha. Uprostřed laviny lží musíme být schopni nalézt místa, kde pravda nebude jenom vysvětlována, ale prožívána. Jinými slovy, musíme žít evangelium: ne o něm přemýšlet jako o utopii, ale konkrétním způsobem jej žít. Víra je jako oheň, ale musí hořet, aby mohla být předávána ostatním. Střežte tento posvátný oheň! Nechť vás hřeje uprostřed této zimy Západu. „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?“ (Ř 8,31) V době katastrof, zmatku a temnoty našeho světa nalézáme „světlo, které ve tmě svítí“ (viz J 1,5): Toho, který řekl „Já jsem ta cesta, pravda i život.“ (J 14,6)

Christophe Geffroy
Catholic Herald
Přeložil Pavel Štíčka

Christophe Geffroy, zakladatel a ředitel katolického měsíčníku La Nef

LIŠÍ SE STŘÍKAČKA OD REVOLVERU?

Od půlky června žijeme opět po 3 letech otázkou legalizace eutanázie. Zákon, který plánuje předložit poslankyně ANO MUDr. Věra Procházková, má být inspirován lucemburskou legislativou. Paní poslankyně v rozhovoru pro *Aktuálně.cz* uvedla, že to mají být hospice (!), kde by měli být lidé usmrcováni! Doslova řekla: „Podle mě je nejlepší, když (eutanázie) probíhá v mobilním hospici, to jest doma. Měli by u toho být pracovníci mobilního hospicu, kteří samozřejmě mají jiný postoj než lékaři v nemocnicích, kteří zachraňují životy. Navíc tím, že by se to odehrávalo doma, případně v kamenném hospicu, tak by to nemocnici odsunulo stranou, protože tam se má léčit. Myslím si, že diskuse na toto téma bude ještě velká.“

To tedy doufejme! *Lidové noviny* přinesly vynikající článek zdravotnice Gabriely Suchlové, která k tématu napsala: „Usmrcení je v trestním právu klasifikováno jako takový delikt, kdy výsledkem protiprávního jednání je smrt oběti. Explicitní snaha vymanit vykonavatele eutanázie z trestněprávní odpovědnosti mě vede k otázce, jak se předkladatelé zákona hodlají vypořádat s odpovědností v rovině morální. Mravnost skutku, tedy zda je dobrý či zlý, závisí na třech parametrech: předmětu, okolnostech a cíli. Je-li jeden z parametrů špatný, nelze mluvit o mravně dobrém činu. Je-li cílem eutanázie umělé přivolení smrti druhého člověka, nelze z mravního hlediska toto jednání ospravedlnit sebelepším úmyslem. Jsem si vědoma, že se pohybuji na velmi tenkém ledě otázky přirozeného mravního zákona, svědomí a dalších metafyzických pojmů, které ne každý uznává za platné. (...) Ve zcela praktické rovině se lékařů ochotných vykonávat eutanázii ptám, zda by tohoto činu byli schopni, pokud

Foto: Brett_Hondow / Pixabay

by píst injekční stříkačky nebo kolečko infúzního setu byl vyměněn za spoušť revolveru. Je snad podání smrtící látky více humánní proto, že je méně bolestivé a méně hlučné?“

Ono se nám to v podstatě objevilo i jako téma mezinárodní, a to v souvislosti s odnětím výživy a hydratace u 11 let ve vegetativním stavu žijícího pacienta Vincenta Lamberta. Jeho žena se po několika soudních sporech nakonec domohla svého přání, aby byl Vincent usmrcen, a to tak brutálním způsobem, jakým je vyhladovění a smrt žízni.

Náš redakční spolupracovník Jan Mazanec si v *Konzervativních novinách* všimá další aktuální otázky, a sice protiklimatických demonstrantů: „Pro nevěřící, které materiální a zážitkový blahobyt nenaplnuje, se boj proti klimatu nabízí jako levná náhražka náboženství. Sice neve-

de k vnitřnímu obrácení, pokoře, víře v něco vyššího, ale zvláště při zhroucení tradičních opor v něm lze najít smysl jinak vyprázdněného života. Očekávání konce planety ale nemají nic společného s křesťanskou Apokalypsou, která po všech hrůzách věští Boží záchranu a tím i dobrý konec. Pozitivní samozřejmě je, když konzumem zhýčkaný jedinec dospěje k názoru, že jeho styl života není v souladu s přirozeností a dobrovolně se vzdá něčeho, co vadí přírodě. Například jede do práce na kole místo autem, pěstuje si vlastní zeleninu na zahradě nebo využívá energii ze slunce. Potíž ale nastává ve chvíli, kdy se ke klimatu upne jako k „vyššímu“ smyslu života. Křesťanství se (až na výjimky) šířilo hlavně radikálním příkladem lásky. Klimatické „wellness“ náboženství se šíří formou demonstrací a tlaků.

-zd-